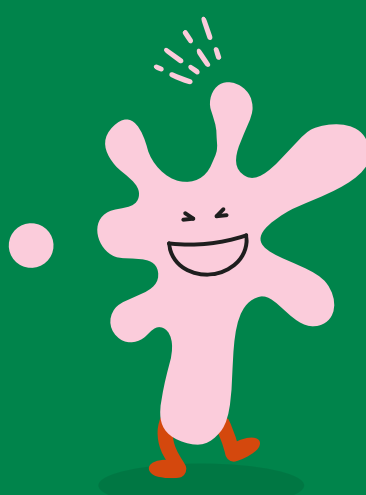
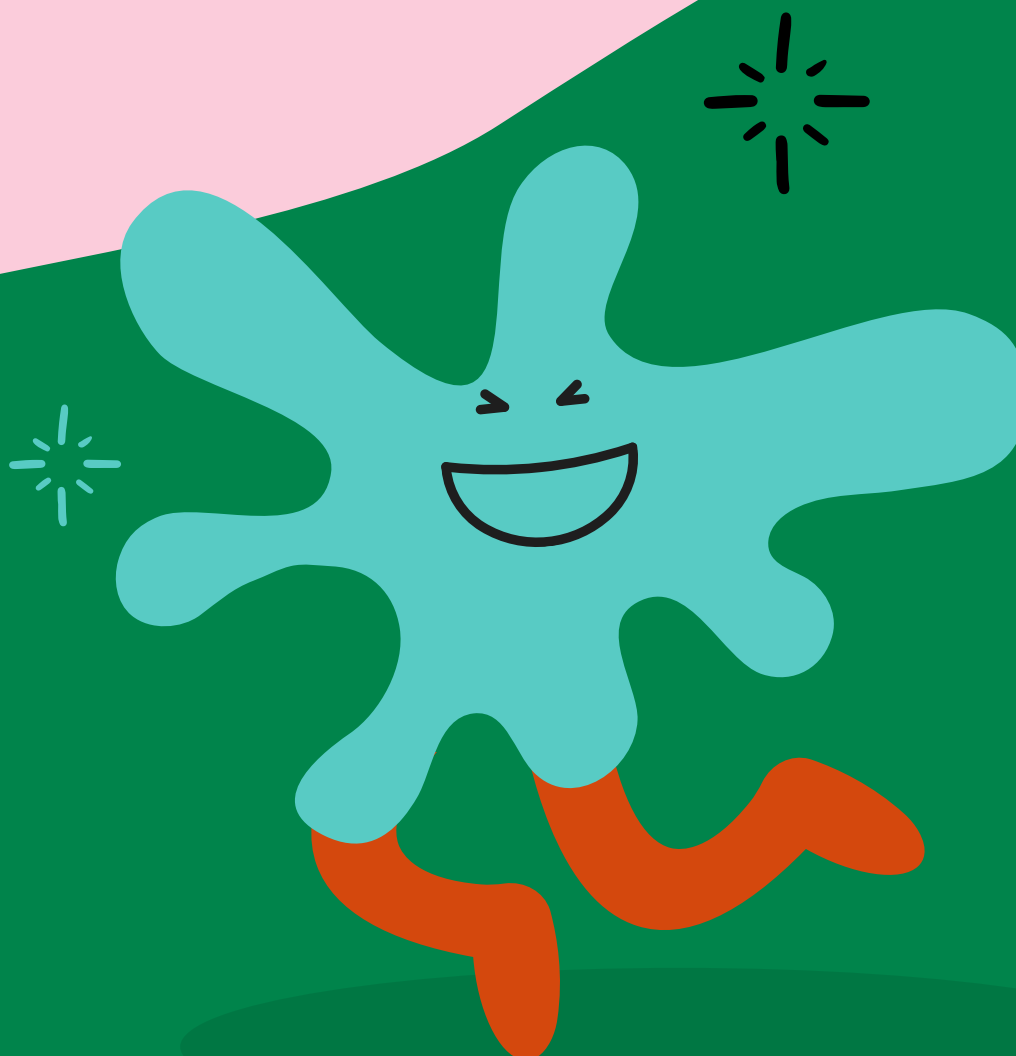

De inktfluencer

Bêste bern en learkrêften,

Elke poëzyles mei de Inktfluencer start mei in filmke: ik fertel jim wat my ynspirearre hat om in gedicht te skriuwen. Dat kin in moaie loft wêze, in nijsgjirrich stânbyld of wat oars wat ik sjoen of belibbe haw. Fansels lês ik jim myn gedicht foar. Saai? Wolnee! Ik wurd bliid fan gedichten en oaren ek, want ik bin net foar neat in inktfluencer. In hiel soad minsken lêze myn dichtkeunst.

Ik daagje jimme út om lykas my ek in inktfluencer te wurden. Sil dat slagje? Ik brân fan nijsgjirrigens, want ik moat en sil witte oft jimme foar my konkurrinten wêze kinne ... Eins sjoch ik der ek nei út om konkurrinsje te krijen, want Fryslân is grut genôch foar in hiel soad inktfluencers! Stjoer dêrom jim moaiste gedichten nei inktfuencer@nhlstenden.com. Dat mei yn in wordbestand, mar flogge kin ek.

De moaiste gedichten krije in plakje op myn webside. Sjoch dêrom regelmjittich op www.inspirerendmeertaligonderwijs.nl om te sjen oft jim dêr opstean.

Groetnis fan Rinke de Inktfluencer

Kolofon

Dizze útjefte is ta stân kommen yn it gearwurkingsprojekt Ynspirearjend Meartalich Underwiis fan it Lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid fan NHL Stenden Hogeschool en Cedin. In spesjaal wurd fan tank giet út nei Rids Gerritsma foar it spyljen fan de inktfluencer, nei Leo van Leijen foar it filmjen en montearjen fan de flogs, nei de learkrêften dy't de Inktfluencer mei harren groep útpebearre hawwe en nei de Provinsje Fryslân foar de finansjele stipe.

Idee, tekst en ûntwerp: Jolanda Verhoef en Janke Singelsma

Film: Leo van Leijen

Earste printinge 2022

www.inspirerendmeertaligonderwijs.nl

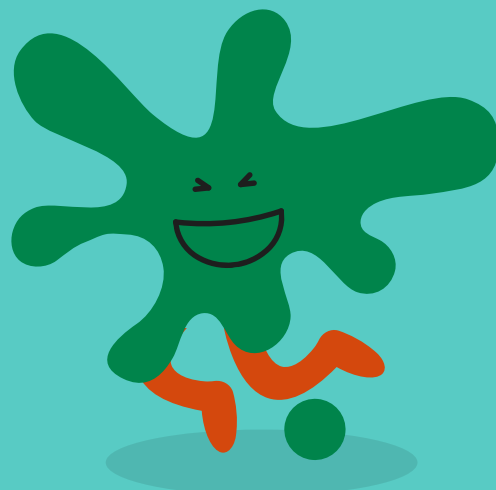

Ynhâld

Brief fan Rinke	2
De Inktfluencer (útlis struktuer)	4
Soudergedicht (yntroduksje)	5
Loftgedicht	6
Nammegedicht	7
Elfke	8
Sintugegedicht	9
Ruilgedicht	10
Figuergedicht	11
Stiftgedicht	12
Praatflekken (helpblêd)	13
Tink as in dichter (helpblêd)	14
Lês foar as in dichter (helpblêd)	15

Stiet der dit?
Dat betsjut dat der in
filmke by heart!

De inktfluencer

DE INKTFLUENCER

Mei de Inktfluencer kinne de learlingen troch it wurkjen mei gedichten de praat-, lêsen- en skriuwdrumpel sljochtsje. Rinke de Inktfluencer nimt elk mei yn syn wrâld fan de Fryske taal en kultuer. Hy leart harren te tinken as in dichter.

DE FRYSKE OMKRITEN AS YNSPIRAASJE TA GEDICHTEN

Mei Rinke de Inktfluencer stappe de learlingen de wrâld fan de dichtkeunst yn. De start hjirby is altyd in filmke fan Rinke dy't ynspirearre is ta it skriuwen fan in gedicht op grûn fan in ûnderwerp út de Fryske omkriten, byg. Grutte Pier, de Fryske loften en poëzij op strjitte. Mei elkoar wurdt it gedicht bepraat. Dan geane de bern yn twatallen sels oan de slach mei in opdracht fan Rinke en ta beslút presintearje se harren dichtkeunst oan elkoar.

Kaaiprinsipes: dialoach, meartalich perspektyf, leare troch te dwaan.

DE STAPPEN

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

2. Ferwûnderje

Lês it gedicht fan de kaart twa kear foar. Kies in pear praatflekken (foar it bepraten fan gedichten) om klassikaal of yn twatallen it gedicht better te ûndersykjen.

3. Meitsje

Yn twatallen in Frysktalich gedicht meitsje neffens de oanwizings fan de kaart. Dit mei earst makke wurde yn de thústaal en dan fertaald wurde mei help fan de Oersetter.

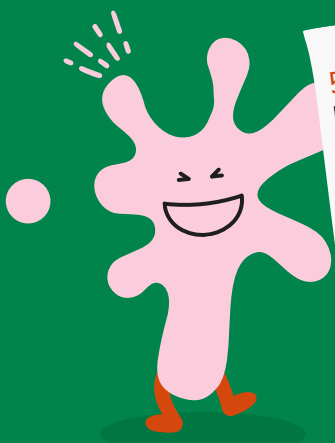
4. Moaier meitsje

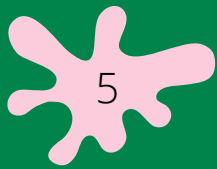
Ferbetterje it gedicht mei help fan

- de tips fan de Inktfluencer 'Tink as in dichter'
- de Oersetter (app)
- Frysk wurdboek
- www.frysker.nl
- elkoar

5. Bewûnderje

Presintearre de gedichten oan elkoar en jou tips mei help fan de Inktfluencer 'Lês foar as in dichter'.

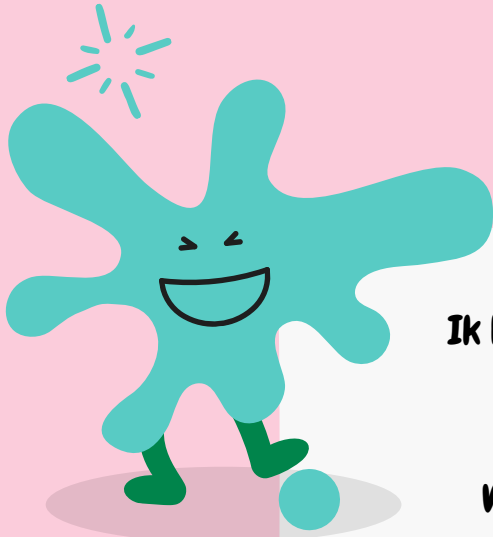

Soudergedicht

De yntroduksje fan Rinke de Inktfluencer

**Ik bin Rinke de Inktfluencer.
Ik bin gek op inkt.**

**Wat leech is skriuw ik fol
muorren
papier
tegels
ruten**

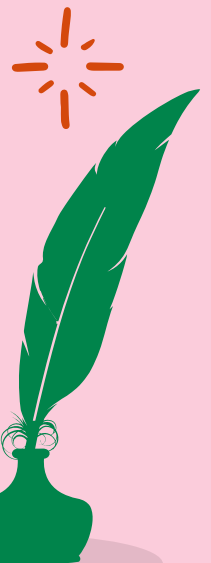
Nee, in inktfluencer is net skruten

**Ik skriuw mei fun fantastysk Frysk
ik fiel
ik sjoch
ik hear
ik tink**

Nee, in inktfluencer is net fiis fan inkt

**Ik gûchelje mar raak mei
wurden
foarmen
klanken
kleuren**

Kom op. Doch mei. Lit it gebeure...

Loftgedicht

"Witsto wol dat Fryslân bekend is fanwege har prachtige loftten? Dy loftten ynspirearje keunstners om foto's en skilderijen dêrfan te meitsjen. Of gedichten deroer te skriuwen. Se sizze dat it ljocht nergens sa moai is as yn Fryslân ... Wat bin ik bliid dat ik hjir wenje! Ik krij sadwaande altyd gratis ynspiraasje. Witst hoe? Doch itselde as my: gean op 'e rêch yn 'e natoer lizzen. En as it te kâld is giest yn 'e finsterbank sitten. Sjoch nei de wolken. Tink dy ris yn...do hast in echte loftfyt... Wêr giest dan hinne? Wat sjochst dêr? Wat giest dêr dwaan? Hoe fielt dy dêr?"

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke fan Rinke de Inktfluencer.

2. Ferwûnderje

Lês it gedicht twa kear. Praat mei elkoar (alle bern of yn groepkes) oer it gedicht. Brûk hjirfoar in pear praatflekken.

Op'e loftfyt

**Luilekkerlân
Yn myn kano
Wauw
In kronkeljende droprivier
It reint cola
Hoe fet is dit!**

De inktfluencer

3. Meitsje yn twatallen

Antwurden op de fragen betinke en opskriuwe yn de memmetaal:

- Wêr giest yn dyn dream hinne?
- Hoe giest derhinne?
- Hoe fielt dy dêr?
- Wat sjochst foar lânskip?
- Wat sjochst noch mear?
- Hoe fynst dat?

Fertael it gedicht yn it Frysk mei help fan De Oersetter.

4. Moaier meitsje

Ferbetterje it gedicht mei help fan

- de tips fan de Inktfluencer (Tink as in dichter)
- de Oersetter (app)
- Frysk wurdboek
- www.frysker.nl
- elkoar

5. Bewûnderje

Presentearje de gedichten oan elkoar. En bepraat de foardracht mei help fan tips fan de Inktfluencer 'Lês foar as in dichter'.

NAMMEGEDICHT

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

"As inktfluencer, bin ik geregeld op in paad. Hjoed ben ik yn Kimswert. Dêr stiet in byld fan Grutte Pier. Syn namme hat er te tankjen oan it feit dat er sa grut wie. Hy wie wol 2,15 m! En sterk dat er wie... En in grut swurd dat er hie... Grutte Pier libbe sa'n 600 jier lyn en hy focht mei syn binde 'De Arumer Zwarte Hoop' tsjin de Hollanners. Dy wiene skitend benaud foar him, want se moasten fan him sizze "bûter, brea en griene tsiis". En dat koe net elkenien... Pier koe fuortendaliks hearre oft er in Fries of in Hollanner te pakken hie. In Fries liet er gean, mar in Hollanner.....dy koe it letter net neifertelle en moast it mei de dea bekeapje..."

2. Ferwûnderje

Lês it gedicht twa kear. Praat mei elkoar (alle bern of yn groepkes) oer it gedicht. Brûk hjirfoar in pear praatflekken.

Grut en stoer
Rûch en sterk
Ut noch yn net bang
Trochgean
Troch waar en wyn
Elke dei
Pislink
In swurd as wapen
Elke Hollanner pakke
Rûch en gefaarlik

De inktfluencer

3. Meitsje yn twatalen

1. Tink tegearre nei...wat foar wurd past by dy? Grutte, leave, stoere, lytse, moaie, gekke, blonde, ...
2. Set dat wurd foar dyn namme.
3. Skriuw no alle letters ûnder elkoar.
5. Meitsje mei elke letter in sin yn it Frysk.
6. Hifkje de Fryske stavering.

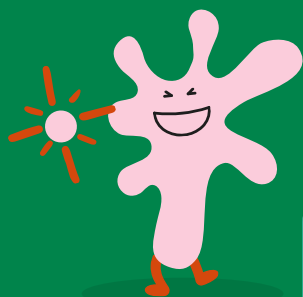
Kinsto dyn namme fan boppe nei ûnderen lêze? Dan hasto in echt acrostichoneh...nammegedicht makke!

4. Moaier meitsje

Mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Tink as in dichter', de Oersetter (app), Frysk wurdboek of www.frysker.nl en fansels mei help fan elkoar wurdt it gedicht ferbettere.

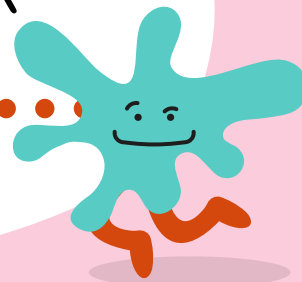
5. Bewûnderje

Presentearje de gedichten oan elkoar. En bepraat de foardracht mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Lês foar as in dichter'.

Nijsgjirrich nei Grutte Pier? Sjoch op <https://historiek.net/grutte-pier-friese-vrijheidsstrijder/69611/>

ELFKE

**Ule
Sa wiis
Yn de beam
Ik sjoch dy sitten
Oehoe**

De inktfluencer

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

2. Ferwûnderje

Lês it gedicht. Praat mei elkoar (alle bern of yn groepkes) oer it gedicht. Brûk hjirfoar in pear praatflekken.

"Bisto wolris yn Elfbergen west? Ik lekker wol, want ik bin dêr no! Elfbergen is in bosk yn Fryslân, by Aldemardum (Oudemirdum). Yn dit bosk rin ik it 'bosbeestenpad' en ik kom prachtige houten bylden fan bisten tsjin.

Oooh ik krij fuort ynspiraasje yn Elfbergen: ik wol in elfgedicht meitsje!"

In 'elfgedicht' is in dichtfoarm wêryn mei alve wurden yn fiif rigels wat krêftichs sein wurdt.

**3. Meitsje
yn
twatallen in
elf-gedicht**

Regels fan it Elfke

- 1e rigel - 1 wurd: in namme, kleur, eigenskip of wat oars
- 2e rigel - 2 wurden: sizze wat oer it earste wurd
- 3e rigel - 3 wurden: wêr of wat is it of wat docht it?
- 4e rigel - 4 wurden: wat fynsto derfan?
- 5e rigel - 1 wurd: in lûd, útrop of wat oars

**4. Moaier
meitsje**

Mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Tink as in dichter', de Oersetter (app), Frysk wurdboek of www.frysker.nl en fansels mei help fan elkoar wurdt it gedicht ferbettere.

**5.
Bewûnderje**

Presentearje de gedichten oan elkoar. En bepraat de foardracht mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Lês foar as in dichter'.

SINTUGEGEDICHT

Lokkich

**Dy iene blom tusken de stiennen
Meand gers op it lân
Ierdbeien
Sjongende beammen
Dûnsjende flinters**

De inktfluencer

2. Ferwûnderje

Praat mei elkoar (alle bern of yn groepkes) oer it gedicht. Brûk hjirfoar de praatflekken.

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

Wat is it dochs fijn om inktfluencer te wêzen. Ik fiel my faak sa lokkich... foaral as ik achter de kompjûter sit te tinken en te typen. Al sjoch ik dan soms in hiele dei gjinien, dat makket neat út. As myn inkt op it papier streamt...dan steane myn fiif sintugen op skerp. Ik fiel, priuw, rûk, hear en sjoch dingen oars as oars...

En ik bin net allinnich: Friezen binne al jierren de lokkichste minsken fan Nederlân. Dat hawwe ûndersikers ûndersocht! Haha, moai toch? Friezen sjonge ommers ek faak oer 'it bêste lân fan d' ierde' Witsto trouwens hokker liet dat is?

3. Meitsje yn twatallen it gedicht

- Meitsje de sinnen earst allinne ôf.
- Beptraat mei elkoar de antwurden.
- Kies de moaiste antwurden.
- Hokker antwurd kin dochs noch better of moaier?
- Betink tegearre in better antwurd en skriuwing dit op.
- Ferbetterje staveringsfouten.
- Helje de foardrukke tekst derby wei.
- Dyn sintugegedicht is klear.

**As ik lokkich bin dan
Fiel ik my...
Dan rûk ik...
Dan priuw ik...
Dan hear ik...
Dan sjoch ik...**

4. Moaier meitsje

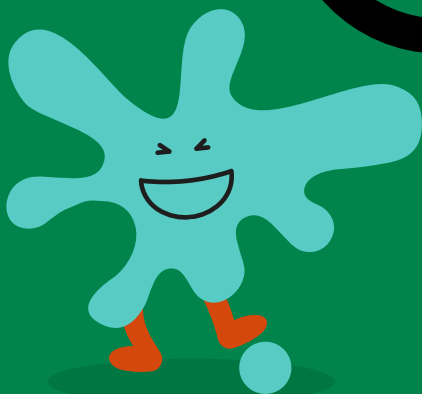
Ferbetterje it gedicht mei help fan

- de tips fan de Inktfluencer 'Tink as in dichter'
- de Oersetter (app)
- Frysk wurdboek
- www.frysker.nl
- elkoar

5. Bewûnderje

Presentearje de gedichten oan elkoar. Beptraat de foardracht mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Lês as in dichter'.

RUILGEDICHT

Ik, de Inktfluencer, kuierde lêsten troch de Prinsetún yn Ljouwert. Ik bleau stean by in ploechje bern dy't bôle nei de einen goaiden. Ik seach fuort dat it gjin gewoane bôle wie, mar ús lekkerder dan lekkere Fryske sûkerbôle! Ooooooh wat krige ik in sin oan dy sûkerbôle... 'Look at those ducks! They are hungry!' rôp ien fan de bern. Ik pakte fuort myn stikje brune bole út de tas en rôp 'This bread is better. Sugar is not good for ducks'. De bern seagen my mei ferskrikte eagen oan en ik sei: 'Would you trade my bread for your bread?' Dat woene se wol graach en eefkes letter siet ik tefreden mei in lekker stikje sûkerbôle op in bankje nei de bern te sjen. In goede ruil wie dit!

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

2. Ferwûnderje

Lês it gedicht. Praat mei elkoar (alle bern of yn groepkes) oer it gedicht. Brûk hjirfoar in pear praatflekken.

**De gouden mûs rent very sad ...snif sniff sniff
It reade hynder klimt in lovekadoeng kadoeng
De griene wjirm hinkelt angry.....grmmmmmmmmmmmm**

De inktfluencer

3. Meitsje yn twatalen it gedicht

Alle bern krije kaartsjes yn fjouwer ferskillende kleuren. Skriuw op:

- kleur 1: in bist (yn it Frysk)
- kleur 2: in gefoel/emoasje (yn it Ingelsk)
- kleur 3: in wurkwurd (yn it Nederlânsk)
- kleur 4: in eigenskipswurd* (yn it Frysk)

*bijvoeglijk naamwoord

Alle bern rinne op muzyk troch de klasse. As de muzyk stoppet wurdt in kaartsje ruile mei in kaartsje fan dejinge dy't it tichtste by stiet. De kleur fan it kaartsje moat itselde wêze. De muzyk giet wer oan en sa wurdt der trije kear ruile. Elk giet wer nei it eigen plak. Meitsje fan de nije wurden in gedicht. (Der meie nije wurden tafoege wurde).

Tip

Meitsje earst mei de groep op it boerd in wurd fjild mei
-Frysktalige bisten
-Frysktalige eigenskipswurden

4. Moaier meitsje Ferbetterje it gedicht.

gouden

mûs

sad

rennen

reade

hynder

in love

klimmen

griene

wjirm

angry

hinkelen

5. Bewûnderje

Presentearje de gedichten oan elkoar. Beptraat de foardracht mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Lês as in dichter'.

FIGUERGEDICHT

In inktfluencer hat nooit fakânsje, dat murk ik op Flylân. Ik seach dêr wat hiel bysûnders. Ik fûn dêr fan't simmer op it strân in gedicht! Net op papier, mar yn it sân! It wie fan de Vliehors Expres. Dat is in grutte wein op rupsbannen mei in hiel spesjaal profyl. Al ridende lit de Vliehors Expres in gedichtespoar nei yn it sân. Elk jier komt der in nij gedicht. De Vliehors Expres hat my as inktfluencer ynspirearre. Ik wol ek in gedicht meitsje dat ik as in spoar efterlit. Of in gedicht wêrby't de foarm fan it gedicht wat fertelt oer de wurden... Yngewikkeld? Wolnee! It is fet leuk. Lês mar gau hoe't soks giet.

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

2. Ferwûnderje

Besjoch it plaatsje hjirneist. Past de foarm hjirby? Wêr soe it gedicht oer gean?

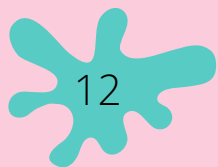

3. Meitsje yn twatallen it gedicht

1. Oan hokker foarm tinke jim by it wurd 'Fakânsje'? Is dat in abstrakte foarm? Of in konkrete foarm, lykas in tinte, in caravan of in swimpak? Bepaat dat tegearre.
2. Skets de omtrek fan dyn foarm mei potlead. Tekenje de skriuwlinen mei potlead deryn.
3. Meitsje in wurd fjild. Pak in papierke en skriu yn it midden it wurd 'fakânsje'. Skriu der wurden by dêrsto oan tinkst. De wurden moatte te meitsjen hawwe mei dyn foarm. (Tip: tink oan hoe't it klinkt, rûkt, fielt en hokker kleur of eigenskip it hat.)
4. Meitsje moaie sinnen mei dyn wurden.
5. Boartsje mei de folchoarder fan dyn wurden en sinnen.
6. Skriu de wurden en sinnen kreas op de linen.
7. Gumje de potleadlinen út.
8. Betink in titel foar dyn gedicht.

4. Moaier meitsje
Ferbetterje it gedicht mei help fan
-de tips fan de Inktfluencer 'Tink as in dichter'
-de Oersetter (app)
-Frysk wurdboek
-www.frysker.nl
-elkoar

5. Bewûnderje
Presentearje de gedichten oan elkoar. Bepaat de foardracht mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Lês foar as in dichter'.

STIFTGEDICHT

1. Ynspiraasje

Besjoch it filmke, fan Rinke de Inktfluencer, dat by it gedicht heart.

Soms bin ik wurch of gewoan lui. En dat kin en mei eins net net as inktfluencer, want dan kinne minsken my ferjitte. En dat wol ik net!!! As minsken my net mear kenne, bin ik gjin gjin inktfluencer mear... As ik yn sa'n luie bui bin, dan meitsje ik in stiftgedicht. Dat is hiel maklik. Lês mar hoe't ik dat doch.

2. Ferwûnderje

Lês it gedicht. Praat mei elkoar (alle bern of yn groepkes) oer it gedicht. Brûk hjirfoar in pear praatflekken.

**lân fan wetter
snapsto?
lân is see
lân fan leech
grut en lyts**

De inktfluencer

Wêr bin?

lân fan

wetter

snapsto?

lân is

see

lân fan leech

lân fan

leech

grut en lyts

3. Meitsje yn twatallen it gedicht

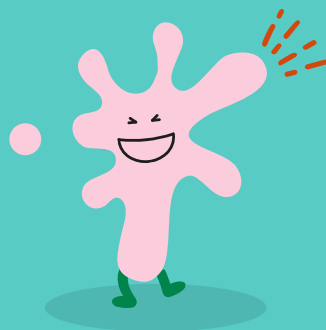
1. Sykje in (liet)tekst en kopiear dit
2. Pak in ljochte marker en set in streep om de wurden dy't bewarje wolst
3. Pak in swarte marker en set in streep troch de wurden dy't net bewarje wolst
4. No hast in gedicht

4. Moaier meitsje

Ferbetterje it gedicht mei help fan
-de tips fan de Inktfluencer 'Tink as in dichter'
-de Oersetter (app)
-Frysk wurdboek
-www.frysker.nl
-elkoar

5. Bewûnderje

Presentearje de gedichten oan elkoar. Bepaat de foardracht mei help fan de tips fan de Inktfluencer 'Lês foar as in dichter'.

13

PRAATFLEKKEN

Foar bepraten fan gedichten

Wat binne dyn
gedachten by it lêzen
fan it gedicht?

Hat it gedicht
humor?
Wêr dan?

Oan wa soesto it
gedicht jaan wolle?
Fertel wêrom.

Wat fûnst leuk, moai,
goed oan dit gedicht?

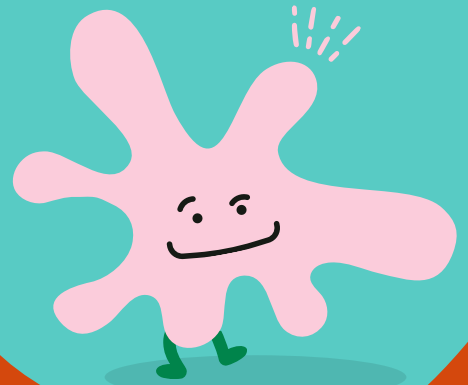
Stiet it gedicht yn in
fêst ritme?
Lit dy kadâns ris hearre
oan elkoar,

Steane der ferlikingen yn
it gedicht?
Hokker dan?

Wêrom hat it
gedicht dizze titel?

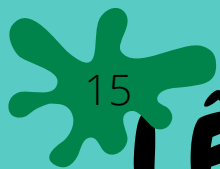
Betink in nije titel
foar it gedicht.

TINK AS IN DICHTER

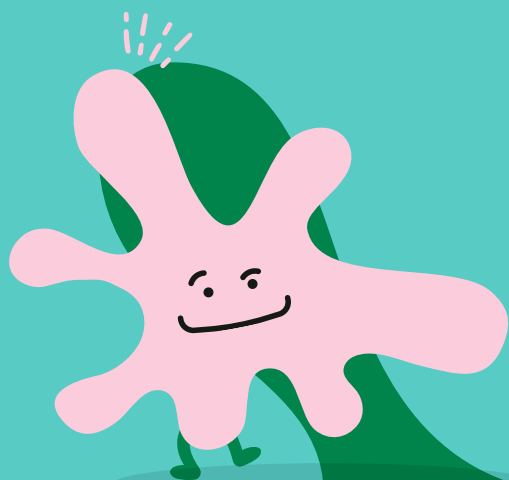
1. Skriuw koarte rigels. (Net mear as tsien wurden...)
2. Begin de sin mei it belangrykste wurd.
3. Smyt wurden fuort. (Lykas: en, ek, om't en doe...)
4. Skriuw filmysk. (Lit wat sjen, hearre, rûke, fiele, priuwe,...)
5. Pas op foar de rymsykte. (Miskien 1 of 2x iepeningsrym, of middelrym...)
6. Lit it klinke as muzyk. (Werhelje wichtige wurden of sinnen...)
7. Sis it oars as oars. (Sprek yn ôfbyldings en fergelikingen...)
8. Skriuw mei in ritme. (Kinst op de wurden rinne ast it foarlêst...)
9. Skriuw lege rigels. (Soms binne kûpletten nuttich...)
10. Brûk apps, wurdboeken en oersetmasines. (Brûk meardere tagelyk...)

15

LÊS FOAR AS IN DICHTER

1. Rjochtop stean, op twa fuotten.
2. Begjin net daliks. Helje azem en sjoch om dy hinne.
3. Lês stadich, it giet gau te fluch!
4. Wachtsje efkes tusken de rigels, alinea's of kûpletten.
5. Praat net te sêft.
6. Sjoch net allinich nei de tekst. Sjoch sa no en dan nei it publyk.
7. Brûk yntonaasje.
8. Sis dankewol as it gedicht ôfûn is, dan witte minsken as se klappe kinne.

Rinke de Inktfluencer is in poëzyprojekt foar groep 7 en 8. In flog fan Rinke is de start fan elke les en oanlieding om mei de groep oan it dichtsjen te gean. Dit boekje is digitaal op de webside te besjen en sadwaande kin elk gedicht op it digiboerd toand wurde. De learkrêft kin de helpkaarten foar de bern kopiearje.

Rinke de Inktfluencer kin hiel goed kombinearre wurde mei oare projekten fan Ynspirearjend Meartalich Underwiis. Sjoch dêrom op www.inspirerendmeertaligonderwiis.nl, dêr't alle projekten opstean en meitsje in plan om op in ynspirearjende wize mei Frysk en meertaligens oan de slach te gean.

© 2022, Lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid,
NHL Stenden Hogeschool
Rengerslaan 8-10, 8917 DD Ljouwert
lectoraatmg@nhlstenden.com
ISBN 9789082883732

Neat út dizze útjefte mei op hokker wize fermannichfâldige wurde
sûnder dat dêr skriftlike tastimming fan de gearstallers oan foarôfgiet.

